

KRVAVI IZGREDI V ITALIJI MEJE ŽE NA CIVILNO VOJNO

Vlada razpustila fašistično stranko in vse njene ustanove.—Prvi spopadi med italijanskimi in nemškimi četami

VOJAŠTVO GRE S TANKI NA FAŠISTE

Iz dežele, v kateri se je rodil koruptni in zločinski fašizem, prihajajo poročila o krvavih spopadih med četami italijanskih in nemških armad. Poročila iz Madride naznanjajo, da je aktiven odpor italijanske armade preprečil nemška prizadevanja, da bi pripeljali deset nemških divizij k obrambi črni ob reki Po v severni Italiji. Maršal Badoglio je sporočil Nemcem, naj umaknejo vse svoje vojaštvo iz dežele, ker niso hoteli braniti južne Italije.

Socialisti in komunisti na površju

Člani socialistične, komunistične in drugih liberalnih strank so imeli ves dan v Milanu govore kljub Badoglijevi prepovedi o prirejanju shodov in govorov. Vse fašistične glavne stane, klube in druge ustanove je zasedlo vojaštvo.

Delavstvo zahteva glave fašistov

Milansko delavstvo zahteva glave fašističnih voditeljev kljub vladnemu dekretu, s katerim je razpuščena fašistična stranka.

Podobni izgredi se vrše v Trstu, Benetkah in v Turinu v severni Italiji, ter v Bariju, Tarentu, Neaplju in drugih južnih mestih.

V Berlinu vlada velika pobistost radi teh dogodkov, katerim so se sedaj pridružili še silni porazi Nemcev pri Orlu.

V ponedeljek so že izšli v Italiji prvi socialistični listi.

POKOJNI FRANK CIRK

Kot smo včeraj poročali, se je v torek večer okrog 10.30 ure nagloma zgrudil in umrl na potu v Charity bolnišnico, Frank Cirk, star 59 let, stanujoč na 1513 E. 41 St.

Rojen je bil v Ljubljani, kjer zapušta nekaj sorodnikov. Tudi je bil 38 let in je bil član društva Naprej št. 5, SNPJ in društva Carniola Tent št. 1288 T. M. Bil je navdušen Sokol in aktiven pri društvu, dokler je obstajalo. Pokojni zapušta tu žalujejo soprogo Magdaleno, rojeno Miller, in šest otrok: Franka, ml., Charlesa, ki se nahaja pri mornarici v Pensacola, Fla., Louisa, Cpl. Edwarda pri vojakih v Fort Monmouth, N. J., Helen, omoženo Bettis, in Christine, omoženo Fetchak, vnučkinjo Barbaro Cirk in vnuka Lawrence Bettis, ter več sorodnikov.

Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 8.15 uri iz Jos. Žele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Pavla in nato na Calvary pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali pa naše sožalje!

ADMINISTRATOR JEDIL

V Milanu so prihiteli delavci na ulice, kjer so se pridružili ženskam in otrokom, kateri so kričali: "Mi zahtevamo mir!" V izgredu je padlo nekaj streliv, toda v splošnem pa se armada ni ravnila po Badoglijevih ukazih in ni streljala na množice.

Redne italijanske čete v Milanu se poslužujejo sedaj tudi tankov v svojih bojih s fašisti.

Zabarikadirani fašisti

Med sedemdesetimi fašisti, ki so se zabarikadirali v poslopju lista Popolo d'Italia, je tudi Vittorio Mussolini, Mussolinijev nečak in direktor tega lista. Fašisti so vzeli s seboj v poslopje ženske in otroke, ki jih drže tam kot talce.

V današnjih izgreduh so bili ubiti vojaki, fašisti in antifašisti.

Marvin Jones

Nemčija je dan in noč pod bombami

Tekom 72 ur je bilo mesto Hamburg šestkrat napadeno.—Pri vsakem napadu je bilo vrženih nad 2,000 ton bomb.

LONDON, 29. julija. — Angleška zračna sila je zopet napadla Hamburg, na katerega je vrgla spet nad 2,000 ton bomb. To je bil že šesti silen napad na Hamburg v teku 72 ur. Tako je zopet padla na Nemčijo ter porušila neko tovarno letal, 80 milj od Berlina.

Komaj je bilo oddano to poročilo, prihaja že drugo, da je zopet ogromna armada bombnikov letela preko Angleškega kanala v Nemčijo.

Ameriške letelce trdnjave so bombardirale tudi letalske tovarne v Kasselu v Nemčiji. Kako silen je bil ta napad, je razvidno iz poročila, da so ameriški bombniki sestrelili nad 60 nemških bojnih letal, ki so jim hotela preprečiti napad, dočim je bilo izgubljenih tudi 23 tehkih bombnikov.

Pri zadnjem napadu na Hamburg so vrgli letalci tekem 45 minut 2,567 ton bomb.

Iz Greenboro, North Carolina se je oglasil vojak Pvt. Anthony Gerchman, ki služi pri letalskem korpu. Anthony je sin Mrs. Frances Gerchman, 1912 Abbey Ave., on pa ima svoj dom na 20741 Tracy Ave. Upati je, da se kmalu povrne k svoji soprogi in hčerki.

Njegov brat S—sgt. Hubert Gerchman se pa že 14 mesecev nahaja pri marinih na Irskem.

Mrs. Elizabeth Ludvig, 6123 St. Clair Ave., je zadnji teden prejela red Višnjega srca, s katerim je bil odlikovan njen sin saržent Edward, ki je bil v bitki z Japonci na Aleutskih otokih težko ranjen preteklega maja.

RACIONIRANJE ŽIVIL PO VOJNI

MILWAUKEE, 28. julija. — C. R. Wickard, poljedelski tajnik, je danes izjavil, da bo racioniranje živil in drugega blaga ostalo v veljavi tudi po vojni.

Doba takoj po vojni po zahtevala mnogo razmišljanja in novih načrtov, katerim bomo šele morali prilagoditi poljedelstvo, industrijo in vse naše življenje, je rekel tajnik, "zato bo preteklo dokaj časa, preden bo zopet vsega dovolj na razpolago."

MONARCH ALUMINUM

Monarch Aluminum Mfg. Co., W. 93rd St. and Detroit Ave., naznanja v svojem oglasu, da ima na razpolago razna dela za nedržavljane. Oglasite se tam. Kompanija tudi naznanja, da vladajo vedno najboljše razmere med delavstvom in vodstvom tega podjetja.

NERVOZNOST MADŽARSKE IN BOLGARIE

Pri vazalnih osiščah se odigravajo scene, ki sličejo dirjanju in beganju na smrt prestrašenih podgan.

LONDON, 29. julija. — Bolgarski kralj Boris in njegov premier Bogdan Filov sta se zaradi vprašanja, kdo je kriv, da je Bolgarija v tej vojni, sprla ter se skoraj spopadla s pestmi. Boris zavrača krivdo na premierja, premier pa na Borisa.

Med vsemi sateliti je zlasti nervozna Madžarska, ki prosjači in berači na despo in levo. Madžarska je že sporočila Poljski in Čehoslovski, da se želi pridružiti balkanskemu bloku, jugoslovanski vladi pa je izjavila, da ji je pripravljena nemudoma vrniti vse ozemlje, ki ga je zasedla v svoji kompaniji z nacisti.

General Draža Mihajlović, poveljnik jugoslovanskih četnikov, je sporočil svoji vladi, da pošilja Nemčiji v Jugoslavijo stotine bombnikov in bojnih letal.

C. B. S. radio poroča, da je pobegnil iz Slovaške slovaški minister notranjih zadev, Mach.

Izpremembe v ceni točk raznim živilom

OPA urad je odločil, da se dvigne cena točk nekaterim produktom. Surovo maslo je poskočilo za 2 točki pri funtu.

OPA urad naznanja, da bo, pričenši z nedeljo, dvignjena cena točk sedmim zmazanim produktom — sadju, jagodam, zelenemu fižolu, lima fižolu, koruzi, grahu in špinaci, in sicer za tri točke pri funtu.

Tomato sok v posodicah od 14 unci ali več bo stal eno točko več pri funtu.

Dalje je OPA urad raztegnil veljavnost modrih R, S in T znamk od 1. avgusta do 20. septembra.

Glede poročil, da bodo tudi jajca kmalu racionirana, ni podal OPA urad nobenega komentarja. Znano je le toliko, da se res že občuti pomanjkanje jajc.

Dalje je OPA urad zvišal ceno surovega masla, in sicer za dve točki pri funtu. Cena masti in solatnega ter drugega olja je bila znižana za eno točko.

GRADURANJE V PARKU

Zadnje nedeljo je nad 1000 deklet graduiralo in prejelo diplome za bolniške strežnice v Cain Parku. Med njimi je bila tudi Miss Josephine Lekson, hčerka družine Mr. in Mrs. John Lekson, 1209 E. 173 St. Delala je v Mt. Sinai bolnišnici. — Naše čestitke!

POGREB SINČKA

Pogreb sinčka družine Lasco se vrši danes popoldne ob 1. uri iz Želetovega pogrebnega zavoda.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

Rusi pred Orlom bijejo brez odmora

Nemci, ki priznavajo rusko premoč, so v vedno večjih stiskah.—Njihova usoda je zapečatenata.

LONDON, četrtek, 29. julija. — Pod silnimi udarci ruskih armad, ki sklepajo svoj obroč okoli Orla, je padlo danes nad 2,500 Nemcev. Rusi poročajo, da so pričeli Nemci naglo umikati svojo vojaštvo iz Orla, boječ se, da ga zadene enaka usoda kakor nemško vojaštvo v Stalingradu.

Na drugi fronti pred Orlom pa je padlo nad 1,000 Nemcev, uničenih je bilo 11 tankov in pet topov.

Južno od Orla so Rusi odbili petero silnih nemških protinapadov, nato pa vdrl v silno utrjene nemške pozicije, kjer je ležalo 1,500 mrtvih Nemcev. — Nemški radio naznanja, da so Rusi veliko močnejši kot Nemci, bilo na moštvo ali materialu.

Amerikanci zavzeli na Siciliji 6 krajev

Nemci smatrajo Italijane za svoje hlapce ter so jim odredili kopanje zakopov in strelskih jarkov.

Zavezniški glavni stan v Severni Afriki, 28. julija. — V oblasti ameriških čet, ki prodirajo proti novi nemški obrambni črti ob gori Etna, je padlo šest nadaljnjih važnih krajev.

Vsa poročila naznanjajo, da Nemci hite s pošiljanjem novih ojačenj v Italijo, kamor jih pošiljajo preko Brennerjevega prelaza.

Na Etna obrambno črto je dospelo troje in pol novih nemških divizij, ki so prevzele vso odgovornost za obrambo te črte. Nemško vojaštvo je ukazalo Italijanom, kakor svojim sužnjem in hlapcem, naj primejo krampe in lopate in naj se naglo lotijo izkopavanja zakopov.

Kakor kažejo vsi znaki, se je nemško vrhovno poveljstvo odločilo za polno obrambo italijanskega teritorija kljub možnosti, da bo Italija zaprosila za separatni mir.

DEČEK SE JE OBESIL

TOLEDO, 28. julija. Robert Koza, 14 let star deček, ki bi se moral v petek polnoletost, se je pred mladinskim sodiščem, ker so ubili neka šolska okna, se je na polju v bližini šole obesil.

Omenjeni deček je pred tem priznal policiji, da je ubil šest oken v poslopju neke šole.

DAROVJI ZA RUSKO VOJNO POMOČ

V uradu tajnika SND so izročili za Rusko vojno pomoč Anton Logar \$150, katero vsoto je nabral na seji unije dne 11. julija, Frank Virant, ki vedno rad daruje za vsako dobro stvar, \$5.00, Valentin Sever, 1031 E. 70 St., \$5.00; John Tavčar \$2.00. Skupaj je tajnik prejel \$13.50, katero vsoto se bo izročilo v urad Russian War Relief v mestu. Vsem darovalcem se izreka zahvala.

ROOSEVELT JE POTRDILO TOČKO BREZPOGOJNE PREDAJE

Mussolinija in njegovo gango čaka zaslužena kazen.—Kriminalni fašistični režim gre v kose

TOPLO PRIZNANJE RUSIJI IN MARŠALU STALINU

Predsednik Roosevelt je snoči v svojem govoru izjavil, da so pogoji za Italijo še vedno isti: brezpogojna predaja ter je zagotovil, da Mussolini in njegova ganga, Hitler in njegova ganga in Tojo ter njegova ganga ne bodo izbegnili kazni.

Režim gre v kose

"Prvi polom osiščah je tu," je rekel predsednik. "Kriminalni in koruptni fašistični italijanski režim gre na kose."

Predsednik je v svojem govoru tudi dejal, da ima vlada pripravljene načrte za preskrbo vojakov, ko se vrnejo slednji iz vojne.

Spoznanje o izgubljeni igri

Italijanska stvar je že izgubljena, je rekel predsednik, toda vojna se bo nadaljevala dotlej, dokler ne bo italijansko ljudstvo samo izprevidelo, da se bori za izgubljeno stvar. "Mussolini je prišel do bridkega spoznanja, da je igra končana in je lahko videl senco dolge roke pravice."

NEPRICAKOVANA NOVICA

Mrs. Paula Klinc nam je sporočila, da je njen nečak Joe Princ, stanujoč na 338 E. 160 St., prejel Victory pismo od njemu nepoznanega ameriškega vojaka, iz Afrike, in kateri je, sodeč po imenu italijanske narodnosti. Pisec Victor Miceak, bombardir, piše, da se je v Afriki sestel s saržentom v italijanski armadi, s imenom Stanko Princ, s katerim sta se v italijanski pogovarjala, in da mu je slednji povedal, da ima v Clevelandu bratranca. Naprosil ga je če bi bratrancu pisal zanj, in mu je tudi oddal svojo sliko, kar je prijazen ameriški vojak storil. Nenavaden slučaj, ki je privedel ameriškega vojaka, očitno italijanskega pokleka, in slovenskega vojaka v italijanski armadi, je tembolj zanimiv, ker se je ameriški vojak zavzel za vojaka, ki je bil v armadi, proti kateri se je boril. Stanko Princ je doma iz Ilirske Bistrice in da je bil italijanski vojak, je ujemljivo, ker so bili naši fantje prisiljeni k vojaščinu pod italijansko zastavo. Najbrže, da se sedaj nahaja v ameriškem ujetništvu, ter da je na ta način prišel v stik z omenjenim vojakom. Pismo je bilo pisano na 19. julija, ter je bilo komaj 10 dni na poti.

Paveličevo "ministrstvo za zračne sile" je izdalo razglas, ki poziva vse rezervne oficirje, naj se prijavijo v roku desetih dni ne glede na službo, katero opravljajo. Proglas pravi: "Kdor temu pozivu ne bo sledil, je dezerter in bo kaznovan po zakonu prekega soda."

TOKIO JE MOGOČE BOMBARDIRATI

LONDON, 27. julija. — Nemški radio je danes kvotiral poročilo japonskega časopisa Mainichi, ki je izjavil, da ameriška zračna sila sedaj lahko s svojih baz v Kitajski bombardira japonsko glavno mesto Tokio. Ameriški bombniki lahko prilete nad Tokio in nazaj na svojo bazo v Kveilingu, ne da bi jim bilo treba med poletom pristati, da napolnijo tanke z gasolinom.

PRIJAZNO VABILO

Mr. in Mrs. Robert Smakal, 1014 E. 63 St., starši Florence Jensen-Gornik, soproge Jamesa Gornika, ki je saržent v ameriški armadi ter se nahaja na dopustu, vabita prijatelje in znance v soboto večer 31. julija na družabni večer, ki ga priredita v počast svojemu zetu. James Gornik je sin spoštovane in ugledne John Gornikove družine s St. Clair Ave. Kdor se želi pogovoriti in slišati marsikaj iz vojaškega življenja, je vljudno vabljen, da pride kot gost družabnega večera.

Brezpogojna predaja
"Naši pogoji Italiji so isti kakor pogoji Nemčiji in Japonski: brezpogojna predaja."

Konec racioniranja kave
Vojna tako ugodno napreduje in Amerika zgradi toliko novih ladij in zavezniški uničijo toliko nemških podmornic, da je zopet dovolj kave v deželi in da je zdaj konec njenega racioniranja, je rekel predsednik.

Tople besede o Rusiji

Zlasti tople besede je imel predsednik za Rusijo, o kateri je rekel, da bide slednja najhujše in najodločilnejše boje. "Svet ni nikoli videl večje vdanosti, odločnosti in večje samopožrtvovalnosti, kot jo izkazuje rusko ljudstvo in ruske armade pod vodstvom maršala Josipa Stalina."

Prijateljstvo do ruskega naroda

"Z ruskim narodom, ki rešuje sebe in pomaga s tem reševati ves svet pred nacijsko nevarnostjo, bomo v svetu bodočnosti vedno dobri sosedje in iskreni prijatelji."

JUGOSLOVANI NE DAJO MIRU

Jugoslovanski partizani so dinamitali železnico Sid-Vukovar. Okupator je radi tega umoril 50 talcev. Prefekt Banjaluke Dragan Hadrović, eden od najbolj aktivnih predstavnikov hrvaškega režima je poginil — dobil je s poštnim paketom bombo, ki ga je raztrgala na kose.

Paveličevo "ministrstvo za zračne sile" je izdalo razglas, ki poziva vse rezervne oficirje, naj se prijavijo v roku desetih dni ne glede na službo, katero opravljajo. Proglas pravi: "Kdor temu pozivu ne bo sledil, je dezerter in bo kaznovan po zakonu prekega soda."

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAROD KRPANOV, KI MU VLADAJO PRITLIKAVCI

III.

Dne 5. februarja 1943 je nemško časopisje objavilo vest nemškega informacijskega urada, ki je navajala, da se četniki bore skupno z nemškimi in italijanskimi četami v velikih operacijah proti partizanom v Bosni.

Meseca februarja 1943 je angleška revija "New Statesman and Nation" objavila sledeče:

"Iz kakšnega razloga smo mi okrasili prsi generala Mihajlovića, pri tem pa zanemarili vlogo in aktivnost partizanov? To ni bilo potrebno iz vojaških razlogov, kajti partizani so v vsakem slučaju bolje organizirani ter vodijo mnogo bolj aktivno borbo proti silam osišča kakor pa Mihajlović, ki uničuje partizane, kateri utegnejo postati naši najjačji in najboljši zavezniki v onih predelih, kjer morejo igrati odločilno vlogo."

Dovolj je torej dokazov o gotovem številu častnikov, ki stoje zelo blizu Mihajloviću in ki direktno sodelujejo z nemško-italijanskimi okupatorji, s katerimi vred vodijo borbo proti narodni osvobodilni vojni. Mihajlović ni samo izgubil zaupanja jugoslovanskega naroda, temveč izgublja tudi vsak dan bolj zaupanje četniških odredov. Mnogi četniki, ki vidijo to sodelovanje, zapuščajo generala Mihajlovića.

Tako je v zadnjih mesecih mnogo četnikov z vsem orožjem prešlo k partizanom. Zopet drugi se vračajo domov. Značilno za čuvstvovanje četnikov je dejstvo, da so nemški okupatorji nedavno prijeli in razorožili tisoče četnikov, ki se niso hoteli boriti proti svojim bratom. Nikakor ni izključeno, da se bo znašel Mihajlović v bližnji bodočnosti popolnoma osamljen, nakar bo izgubil tudi za okupatorje vsak interes.

Jugoslovanski partizani doprinašajo v svoji osvobodilni borbi velike žrtve. Okupatorji so vrgli proti njim velike sile v nadi, da bodo popolnoma uničili narodno osvobodilno armado Jugoslavije, ki je edina preprečila Hitlerju zavojevanje Balkana.

Okupatorji imajo veliko premoč in v materialu i orožju in v borbi proti partizanom se poslužujejo tankov, letal in moderne artilerije.

Zmaga bo mogoča samo, ako se najširši sloji jugoslovanskega naroda dvignejo v aktivno borbo proti okupatorjem. Samo narodna borba vodi k popolni svobodi.

* * *

J. Alvarez Del Vayo, bivši minister v republikanski španski vladi, piše v reviji "The Nation" o razmerah na Balkanu ter pravi o Jugoslaviji sledeče:

"Jugoslavlani na Balkanu tvorijo veliko borbeno silo. To je jaka sila, toda je podminirana po notranjih sporih. Srbi, Hrvati in Slovenci preživljajo zdaj eno največjih tragedij svoje zgodovine. Obstoj Jugoslavije kot države je na kocki.

"Ideja Jugoslavije kot politične enote se je rodila v devetnajstem stoletju v intelektualnih krogih Srbije, Hrvatske in Slovenije. To je bila intelektualna koncepcija, ne produkt ljudskega občutja. Mase niso te ideje nikoli popolnoma sprejele. Najprej so gledale nanjo z brezbrižnostjo, z dolgoletno diktaturo pa se je vlada omrzila pri ljudstvu. Masam ni prinesla svobode, katero so jim njihovi voditelji obljubili, temveč režim, ki je bil vzdrževan s pomočjo policije in vojaštva in ki je bil koncentriran samo v rokah maloštevilnih ljudi.

Toda našel se je vsaj en mož, ki je videl jasno v bodočnost. Ze leta 1918 je Stefan Radić, veliki hrvatski voditelj, zahteval federativno demokracijo, ki naj bi vključevala Srbe, Hrvate, Slovence in Bolgare in ki naj bi jamčila enake politične in ekonomske pravice vsem. Radić je bil ustreljen leta 1928 v beograjski skupščini. Odnošaji med Srbi in Hrvati so postali še bolj napeti. V tej

NEWYORSKA PISMA

Piše Frank Kerže

IN KAJ DELAMO MI?

Kar se godi z našim narodom, v stari domovini, je, milo rečeno, največji škandal vseh časov in vekov, škandal zlasti za tiste, ki imajo moč, da govore, a molče. Ki imajo sredstva, da preprečijo to, a jih ne rabijo. Baš danes čitam, da je laški fašizem sklenil uničiti mali slovenski narod in je spravil samo iz Ljubljane nad 35 tisoč ljudi v taka koncentracijska taborišča, ki ne pomenjajo drugega, kakor mrtvašnico. Da bi ne bilo treba mrtvih nositi predaleč, imajo koncentracije in pokopališča kar skupaj, da človek pada takorekoč iz postelje v jamo.

Postelje? Takega luksusa ni, kar na golih tleh v blatu leže in čakajo ure rešitve. In to ne od včeraj ali predvčerajšnjim—že dve leti trajajo ta tolovajstva od strani laških fašistov in nemških nacijs. In dve leti—bratje moji—ve svet o tem, gleda na to brezprimerno gorje, a nikogar nimamo, ki bi dvignil glas, pokazal pest ali zagrmel v širni svet: tako ne gre brez kazni.

Ko so Nemci začeli malo bolj robato postopati recimo proti Holandcem, je bil kmalu tukaj glas našega predsednika Roosevelta: pazite. Zakaj to? Ker so predniki našega predsednika od tam. Po Franciji začno včasih malo rogoviliti bolj, kakor običajno in takoj so kolone v javnosti: grozodejstva. Nad vsemi kraji blaženih nordijskih provinc plava duh usmiljenja in vidne moči, kateri pomaga, da se veliko reši.

Ampak bratje moji—to velja za druge, ne za nas, Slovence in posebej Slovence. Za nas se nikdo ne poteguje. Le vsake kvatre pride zastran lepšega kaka vest v skrit kotiček svetovnega časopisja, kaj delajo z našimi brati. Ampak samo suha novica—drugače ne. Da bi kdo rekel, grdo je to in kliče po maščevanju tje so sinjega neba. Vsa greh ima svoj sodbo in kazen—vse to pride. Torej pazite tisti, ki imate danes moč, ker vi boste odgovorni za vse, kar se godi danes po svetu. Vsega tega ni.

Tako se piše v resnici—recimo za Jude. Ti so baje veliki reveži—pa mi, Slovenci in Slovani. Veliki reveži so zato, ker imajo velike liste, velike mošnje, velike prijatelje, velike zaveznike in velike ravsarje. Dan za dnem čitaš kolono za kolono, po listih, po magacinih, slišiš vsak čas na radiu: rešite Jude. Od predsednika Roosevelta doli do Hooverja, od papeža v Rimu do zadnjega vaškega mežnarja, vse vpije in kliče: rešite Jude.

In vendar: ali niso Jude rešeni? Kdo pa je v vojni proti njim? Ali padajo kje na vojnih poljanah, kakor recimo naši bratje Slovani in pred vsem Rusi?

atmosferi strasti je dr. Vladko Maček pogumno nastopil pot, ki jo je začrtal Radić.

Del Vajo nato navaja sporazum med Srbi in Hrvati ter nadaljuje:

"Ko je bila Jugoslavija vojaško poražena, so pričeli nacisti z zavojevanjem dežele od znotraj na izven s tem, da so pričeli podžigati plemensko sovraštvo. V Hrvatski je večina naroda ostala zvesta Hrvatski seljaški stranki, dr. Mačku in njegovemu idealu demokracije, federativne in kmečke države. Toda majhni manjšini, ki so ji stali na čelu Pavelić, Slavko Kvaternik in Mile Budak je uspelo s pomočjo Nemčije in Italije ustvariti tako zvano neodvisno hrvatsko državo. Krono so ponudili vojvodi Spoletu, bratrancu italijanskega kralja, človeku, ki je tako malo zainteresiran v hrvatske zadeve, da se še ni opogumil in obiskal svojega kraljestva.

(Dalje prihodnjik)

Vse se jim da in vse dovoli. Predsednik Roosevelt je na široko odprl vrata Judom in tedaj za tednom jih prihaja v velikem številu sem. Mrs. Roosevelt je zmeraj na odru v spremstvu prominentnih judovskih žen, da se jim ne izgubi izpred oči. Vse za Jude—kar jim sicer privoščim iz srca, ker nisem proti nikomur zastran jezika ali vere.

Čudno se mi pa vsejedno zdi, kako je to, da nimamo mi Slovani nikjer nobenega prijatelja med vso to mešanico, ki jo imenujemo: Američani, Angleži, nordijska zalega itd. Vsa zgodovina nam priča, da smo zgrešili manj v vseh dobah napram svojim sosedom, kakor kateri koli drugi narod na svetu. A vendar nismo ničesar zaslužili s tem.

Li danes, ko rabljati laški in germanski izvršujejo grozodejstva nad našimi, smo tako sami, da bolj ne moremo biti. Angleži in Američani so lepo za okoli: tam gre življenje, kakor bi ne bilo vojne. Zato se jim ne mudi, da bi mislili na kako drugo fronto. Čemu pa? Vsaj pridajo samo Slovani. In čim več jih gre, toliko lažje bo za tiste, ki že danes ogledujejo medvedovo kožo in prebirajo cenike, da se prepričajo, koliko bo profita.

Ko umirajo tisoči naših, se nam nehote rodi vprašanje: kaj delamo mi, da jih rešimo, da jim pomagamo, da jih dvignemo visoko nad oblake in pokazemo vsemu svetu: Ecce, homo—glej, človek! Glej svet in—sodi. Upri svoje oči in dvigni svojo pest, da se bo vse treslo. Vsaj nismo sami. Mi imamo vendar zaveznike...

Seveda jih imamo. Na banketih so vsak za svojimi mejami, mi pa stražarji pred večnimi vratmi, da jim nikdo ne skrivi las.

Nikdo ne gane prsta za nas. In kar je čudno: tudi mi sami ne ganemo. Mesto da bi vpili, razsajali, razbijali in kleli, da bi se vse treslo, pa ustanavljamo podružnice SANS-a in nabiramo almožno. In še drugo zračen in tretjo—itd. Prav, kakor da je dolar človeško življenje.

Ali ni čas, da pljunemo na umazan dolar in vse tiste, ki nam kažejo svoje simpatije v uševem blagu, in zavpijemo: mi hočemo življenje, ne denar. Mi hočemo narod na zemlji, ne pod zemljo. Mi hočemo—zahtevamo, ker imamo pravico za to. Več ko vsi narodi skupaj. Zakaj Slovani smo zopet tisti, ki prelivamo kri v potokih, da se lahko goste za mejami na račun našega življenja in naše bodočnosti.

Kaj delamo mi tukaj? Par se nas bori, da bi spravili življenje v gibanje, velika večina pa dremlje v zapečku ali se opija

Predsednik Češke, dr. Beneš, obišče ameriške Lidice

kje za baro in—mirna Bosna. Meni je dobro. Kako je vam? To je pa mig z ramami... nov požirek in... basta.

Danes ni ura, da preiskujemo kdo je kriv. Da zdaj je samo čas, da udariš, če ti ne, bodo drugi tebe. Da dosežeš, če izlepa ne, pa izgrda. Da prenehamo vlogo ponižnih beračev in postanemo, če potreba, skupina združenih moči. In treščimo vprašanje o enakih pravicah za vse ob tla, kamor spada. Mi bomo pravični in usmiljeni in dobri—drugi so pa lahko, kakor hočejo z nami.

V tem našem obupnem boju je—bratje moji—čas, da odpremo svoje oči in pogledamo dobro, kdo je naš prijatelj, kdo naš zaveznik in kdo ne. Mi vemo, kdo so tisti, s katerimi se borimo. Treba pa je vedeti tudi, kdo so tisti, ki so za nami.

Angleži in Američani vendar. In ti so—veliki in močni in so vsak čas pripravljeni, da varjejo—sebe. Mogoče tudi druge, recimo Jude ali Fince. In tretje in četrte in pete—če treba, vse, samo Slovanov ne.

Čim prej smo si na jasnem o tem, toliko boljše je. Leta in leta zasledujem anglo-saški tisk laži demokratskega tipa in rečem vam, da se mi gabi, kadar čitam prisiljeno ljubezen in hvalečnost do slovenskih narodov. Iz vsake hinavske besede gleda skrito sovraštvo, ki se spaja v eno samo željo: čim prej izginejo toliko ljubše nam bo.

Kaj delamo mi? Nič, brate. In še kar je dela, je po večini tako, da bi bilo boljše ko bi ga ne bilo. Izmed Slovanov delajo samo—Rusi. Nepojmljivo veliko in grozno je njihovo delo. Ni treba, da gledaš na vse, ker je prevelike, da zasleduješ vse, ker je premočno. Združena Rusija—pred njo je ves ostali svet z angleškimi in ameriškim vred majhen, kakor pritlikavec v pravljici in dela, ki jih tobože opravljajo drugi in žrtve—vse to je nekaj takega, kakor tisti naši fond, ki jih nabira SANS, JPO in še ducate drugih organizacij. Pred veličanstvom ruske sile in njenega uspeha, nje moči in organizacije, se skriva vse drugo na svetu.

Če smo Slovenci obsodeni, da pademo, tolaži naj nas zavest, da naši bratje Rusi ne morejo pasti. Prej ves svet, kakor oni. Oni vedo, v kakšnem položaju je naš narod in zato hite, da rešijo, kar je rešiti mogoče. Ko bi imeli kje kake resnične prijatelje, bi tudi hiteli, ker postaja vsako življenje dragoceno.

Tako pa drugi varjejo svoje in si mislijo: čimveč pade onih, toliko več ostane naših. Zastran tega Slovani nikamor ne zamerjamo in nikogar ne sovražimo. Tudi nikogar nič ne prosimo, ker si znamo sami poskusi in ustvariti vse, kar rabi naše življenje. Te misli ne pomenjajo sovraštva napram nikomur, ampak samo direktivo vsem, ki so naši, da vemo: kaj in kdaj. In pomnimo: samo naprej in samo z lastno močjo. Torej, dalje, bratje!

NEMŠKIM VOJAKOM JE DOVOLJ VOJNE

Iz raznih virov prihajajo poročila, da so dezerterjanja iz nemške vojske vedno številnejša.

Poljska brzojavna agentura poroča, da je bilo od meseca januarja naprej samo v Krakovu ustreljenih 342 nemških dezerterjev.

Obenem pa čaka še več sto dodatnih dezerterjev, ki so v zaporih v Krakovu in Vilni, na sodne obravnave.

Omenjena brzojavna agentura trdi, da na vsakem vojaškem vlakcu, ki pride v Krakov, manjka najmanj 10 do 15 nemških vojakov. Poveljstvo narodnega odpora na Poljskem je ponovno pozvalo prebivalstvo zasedenega ozemlja naj z vsemi silami pomaga dezerterjem, razen onih, ki pripadajo "čistemu" nemškemu plemenu.

Zavezniški krogi v Londonu poročajo o zvitnem poskusu nemške propagande, da napravi manj verjetne vesti o naraščajočem dezerterjanju nemških vojakov.

Pretekli teden je namreč poslala v svet nacistična časniška agentura v Oslu, "Skandinavski brzojavni urad" povest, katero je odobril nemški cenzor in ki trdi, da je nemški komandant na Norveškem, general Nikolaj von Falkenhorst, popolnoma odkrito pozival nemške vojake, naj prenehajo dezerterirati. V tem članku je bilo govora o lepah, nalepljeni v barakah, v katerih je komandant pozival vojake, naj ostanejo lojalni.

Povest je seveda prevzel v Stockholmu časopis, naklonjen nacistom, nakar so začeli poročevalci inozemskih časopisov pošiljati tozadevne brzojavke v svet. Takoj nato pa je Skandinska brzojavna agentura preklcala svoje prvo poročilo in utemeljila svoj dementi s tem, da so bili lepaki ponarejeni—delo norveških podtalnih elementov.

Zavezniški strokovnjaki v Londonu so prepričani, da so nacisti zadevo namenoma vrgli v svet ter si vse skupaj izmislili z namenom, da bi mogli stvar dementirati in tako v bodoče diskreditirati vsa poročila, ki govore o dezertercijah iz nemške vojske. Toda dezerterjanja so dejstvo, o katerem ne more biti nobenega dvoma, kajti po vsej Evropi se dogajajo slučajji, o katerih prihajajo v inozemstvo vsak dan nova poročila.

Dozda je ni dokaza za to, da bi se bila začela zaradi dezerterjanja razkrajati vojska onega naroda, ki je v vojaškem pogledu najbolj temeljito organiziran, toda dezerterjanja nemških vojakov so zdaj vendar že dovolj številna; število vseh dezerterjev je zdaj že precej grozeče. Največ se jih skriva v zasedenih ozemljih.

Nemške oblasti se popolnoma zavedajo nevarnosti, katero predstavlja za Nemčijo dezerterjanje vojakov v deželah, ki meje na nevtralne države. V takih krajih s prav posebno pazljivostjo stražijo vse izhode, da

ne bi mogli dezerterji pobegniti v tujino. Norveška vlada v izgnanstvu je imela že večkrat priliko, da poroča o izjemno krutem ravnanju nemške vojaške oblasti z dezerterji, katere se ji posreči ujeti. Zaprato jih v posebna taborišča, katerih je pet v severni Norveški, a vsi poginejo od strahotnega mučenja.

"Vrij Nederland," nizozemski list, poroča, da je bilo Katendrechtkeineškem o kralju Rotterdamu aretiranih 11 nemških dezerterjev o približno enega samega policijskega agenta.

V Belgiji, poroča belgijska časopisna agentura Inbel, vdrla štirje nemški dezerterji kmečko hišo v Budingeni, odnesli pod grožnjo revolucije precej hrane in drugega potrošnega. Belgijci, ki pobegnejo v Anglesko, trde, da nemški dezerterji že tvorijo pravcate pirske tolpe in da so njihove zločini tako pogosti, da to v belgijskemu prebivalstvu povzroča upanjanje. Spominjajo se, da leta 1918, ko so slične roparskih dezerterjev označile bližajoči se padeč Nemci.

Čehoslovaška in poljska vlada sta že večkrat poročali o dezerterjanju nemških vojakov, ki so prevažali vojaško opremo proti vzhodu.

Podtalni elementi priporočajo prebivalstvu, naj pomaga dezerterjem, jih obleče v civilne obleke, ter jih vzame pod svojo ho. Največ podpore in nagnjenosti najdejo v teh krajih dezerterji iz armad Hitlerjeve vazalov.

Obe nevtralni državi, ki nahajata v sredi Hitlerjevega kroga, Švedska in Švica, sta veliko doslednostjo zadržani in ovirali prehod dezerterjev njihova ozemlja. Na Švedsko se je celo večkrat dogodilo, da so zavrnilo dezerterje, ki so poslali nazaj tja, odkoder so prišli; več kot 12 takih slučajev je znanih. To postopanje bilo ustavljeno takoj po mešanem incidentu na finko-švedski meji, kjer so Nemci nekega švedskega dezerterja, ki je odvrnjen od švedske meje, poslan nazaj, na lico meje ustrelili, komaj par metrov stran švedske meje.

Nemčija ni nikdar uradno zahtevala od švedske vlade, naj dezerterje izroči, najbrže, da ni hotela opozoriti svetovne pozornosti na to neprijetno posameznost v razvoju nemške vojske morale. Švedska vlada s strani pa tudi ni nikdar objavila nobene izjave glede števila dezerterjev, katere je sprejela v svojem ozemlju.

Dezerterjanja morda določa še niso zavzela velikih proporcij, dovolj pa jih je, da pokažejo dodaten simptom padanja morale v vrstah nemških armade. Stvar je pripisati največ dejstvu, da postopoma čedalje večje število nemških vojakov prihaja do prepričanja, da se je Nemčija vrgla v vojno, katere izid bo katastrofa—(Overseas News Agency Inc.)

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

Anžetu je šinil zvit smehljaj čez lice in z glavo kimajoč je čital:

Hitre konje osedlali, osedlali, odhajali, mlado Bredo odpeljali. Spazi ženin jih na poti, z grada jim hiti naproti. Pa se Bredi konj spotakne, sedlo se mu s hrbta zmakne; v sedlo meč je tašča skrla, da bi Bredo umorila. Anže je zaslislal ihteti Jerico in je zaprl knjigo.

"To je prežalostno, Jerica, ne bom več bral!"

"Prosim, prosim!" je šepetala, kakor otroci.

"Ženin jo v skrbih vprašuje, jo vprašuje, poljubljuje: Kaj prihaja mlada Breda, kaj prihaja smrtnobleda?"

Vzdihne Breda in mu reče, iz srca ji kri priteče:

"Oh, ne bodem ti nevesta, oh, ne bom ti žena zvesta!"

Osem žen ti je umorila, tudi mene je ubila, je prerevna bala moja, strašna, oh, je mati tvoja!"

Nekaj silovito plahega je bilo v Jeričinih očeh. Brezizrazne so strmele pod temno streho. Tema postava se je bila med-

tem izmotala neke iz teme in s širokoodprtimi očmi strmela na prizor, kjer je zdrav, vesel in močan fant čital žalostno povest nepregibni in šibki deklici. Obenem pa je gorelo tudi v teh očeh nekaj silno žalostnega. Toda ta žalost je bila divja, je bila podobna žalosti leva. Z rokami stiskajoč glavo je žedel v temi Luka že ves čas. Anže ga niti sedaj ni opazil, z nekako nestrpnostjo je čital dalje:

"V grad so beli prihajali, Bredi posteljo postlali, ji postlali in jokali. Z glave Breda pečo vzame, vanjo srčno kri zajame: Tole materi nesite, ji recite, sporočite: več ne vidi me na sveti, čula bo od mene peti!"

Anže je zadržal sapo in čez hip ponovil zase:

"Čula bo od mene peti!"

Tedaj pa je presekala mrtvaški molk nenadoma bolesten vzklil. Anže se je preplašen ozrl na Jerico. S spačnim obrazom, oči obračajoča, se je vila deklica pred njim na postelji, in bela pena, pomešana s krvjo, ji je ležala na ustnicah.

"Jezus, Jezus," je zašepetal Anže, "kaj je to, kaj je to, Jerica?"

Tedaj je začutil na svoji rami roko in se obrnil. Luka je stal pred njim.

"Božjast jo meče," je rekel stariček. Še nikoli se Anžetu ni zdel Luka tako star.

"Ali umrje," je vprašal Anže, ko je prišel k sebi.

"Ne," je odgovoril Luka, "to preide; dobro je, da leži." In stariček je sedel na posteljo. Ko pa se je Anže zopet ozrl na Jerico, se mu je toliko zasmilila, da je moral pogledati v stran, in kakor zase je pripomnil:

"Ni bilo dobro, da sem čital."

"Kaj si bral?" je vprašal sedaj nenadoma Luka.

"Od hudobne tašče, ki je umorila Bredo," je odvrnil Anže.

"Ali jo je res?" je vprašal Luka.

"Res!" je odvrnil Anže. Anžetu se je zazdelo, da je nekje nekdo zaškrpjal z zobmi, in mrzlo ga je izpreletelo.

"Pojdi spat in se ne boj," je dejal Luka, in Anže je poslušal ...

Skoro nekaj enakega ko v podstrešju, kjer je sedel Luka ob bormem ležišču, na katerem se je vila Jerica, se je godilo v prav istem času v drugem nadstropju doli, kjer je ležal do smrti truden Juri, in je sedela mati ob njem. Ko je bil Juri stopil na vrata, je bil izgubil zavest. Jeza in povžito vino sta ga bila popolnoma ubila. Ležal je dolgo brez zavesti. Po sobi, kamor so bili prinesli Jurija, je dišalo po jesihu. Ko se je bil Juri zavedel, je opazil mater.

SKY ARMOR

ENGLAND—"Flak Jackets" are what the well dressed air crews are wearing this season and for the duration. T/Sgt. J. W. Fawcett, of East Orange, N. J. (left) and Sgt. E. L. Frederick, of Norwalk, Conn., demonstrate the sleeveless light but strong armor. Made in two sections, the jackets cover back and front from neck to waist and can be slipped off quickly in an emergency. U. S. Army Air Force crews are now being provided with the protection while on operations.

Toda ni se ni mogel spomniti, kaj se je bilo zgodilo z njim, čutil pa je, da je silno slab, in glava ga je bolela tako hudo, da je s težavo prenašal luč. Ko je Katra opazila, da se je sin zavedal, je začela jokati in sklonivši se nadenj, je govorila:

"Oh, ti moj revež, ti! Kako si ti to zaslužil, sirota! Oh, in sem vedela, da bo ona tvoja poguba. Saj nima srca, saj nima duše!"

Tedaj se je Juri nemirno zganil in se skušal dvigniti, ali bil je prešibak. Spomnil se je vsega.

"Mati," je zastokal, "kje je ona?"

"Vprašaj jo, kam je šla!" je odvrnila ona in si obrisala solze.

"Tak revež si, pa te zapusti in gre. Zdaš veš, zdaš vsaj veš, kaj se imaš nadejati od nje!"

Juriju je bilo, da mu poči srce. S silo je stisnil za odejo, da ne izgubi zavesti. Potem pa si je

pokril lice z rokama, in Katri se je zdelo, da se trese od notranjega ihtenja.

"Le joci, ubogo moje dete," je govorila Katra, "odleglo ti bo. In glej, saj imaš mene, tvojo mater."

Tedaj pa jo je on prijel za roko in dejal:

"Tistega ji ne bi bil smeli reči, mati! Jaz ne morem več jeti! Anica ni nepoštena!"

"A zakaj je udarila, zakaj!" je ihtela žena. Sin pa se je vrgel obupno nazaj na posteljo. Po glavi mu je blodila samo ena misel: "Ali je šla zares, ali se ne vrne?" Skoro na glas je mislil.

"Ne vrne se, ne!" je kot zase ihtela Katra in dvignila oči proti stropu. In je opazila veliko trokotno okno, resno in jasno, ko da jo svari in prosi. Ali Katra tega očesa ni umela.

Juri pa se je vil z grozovito mislijo skozi neko temo, ko da

beži pred nečim. In vendar je bilo to grozno v enomer za njim in je klicalo: ne vrne se, ne vrne se ...

15. Žena se vrne, mož se poslavlja.

Izza gore je rastle solnce, svetlo in lepo. Doline so bile še potopljene v modri somrak, vrhovi pa so bili svetli in zlati. Preko doline je šinil žarek, z veje na vejo, z ivja na ivje. Kot ognjene so zažarele veje, in zagorela je voda v potoku. Zagorele so ledene sveče, zablistale se je vse vprek in povsod. In vse nad svetlo zemljico je ležal pas modrega neba. Še zlatih zvezdic bi prilepil nanj, in bi bila zemljica kot kraljica iz pravljic, in sonce bi žarelo v njeni kroni. Ali mrzla si, o kraljica, ti zimsko jutro. Lepa ali mrzla. Anica ni čutila ni mraza ni lepote njene. Preveč je bila zamaknjena v svoje misli. Nazaj k tašči z ledenim srcem, nazaj k ljudem, ki niso dobri, nazaj pod streho gorja, samozatajevanja, sramotjenja, nazaj k možu, ki je kakor dete po pameti in zdravju. In vendar je to dete njen mož, in dolžna mu je, vrniti se, in storila bi greh, da se ne bi vrnila. O Juri!

Anica je uspešno korakala. Lipe jo je bil hotel potegniti nekaj pota z vozom. Ni hotela. Do zadnjih hiš jo je vendar spremljal. In sedaj so šle njegove spodbujajoče besede za njo in ž njo, in njegove resne, mirne oči. Vrniti se! Tudi jaz sem s Peči, toda meni ni dano, da bi se vrnil. Ti pa si tam in hočeš

zbežati? O kako si maloverna, Anica! Ali ne veš, da je treba boleti in je treba grenkega gorja? Brez gorja ne bo izprana krivda tvojega očeta. Pregažna si bila. Pregažna, bori se za svojo last! Ali naj se ti tašča smeje na Peči? Smeje razkraljica pravi dedni kraljici? Ali nič ne veš o kraljicah, ki jih je vrgla zlost s prestolov? Ali si pa slišala, da se je katera njih do smrti vdala v svojo usodo? Ali si slišala, da se je odrekla dedna kraljica dedni kraljevini? Vrniti se na Peč! Anica, bodi močna, vrni se in izpolni svoje dolžnosti! Če si svoj čas prišla na Peč, je bila božja volja tako, in božja volja je, da ostaneš na Peči do svoje smrti in še čez ...

Anica je bila prišla na Peč, ne da bi bila zapazila, kako ji že od trga sem spremlja v gotovi razdalji—Tomaž ... Stopila je v kuhinjo, kjer je tašča ravno kavo pila. Ko je ugledala Anico, je Katra zardela in planila kvišku:

"Kaj? Ti? Se drzneš?"

"Zakaj ne," je odvrnila Anica. "Saj sem bila le do trga, do sodnije radi one kraje, da sodnija dokaže, kdo je kriv."

"To si storila?" je osupnila Katra.

"To sem storila," je hlinila Anica trdost.

"Lepa je ta," se je odzvala Katra, "mož ji umira, ona pa leta po sodnijah!"

"Sramota je huja od smrti!" je skoro zaihnela Anica.

(Dalje prihodnjé)

Trgovinske ure 10. zj. do 5.30 pop.

THE MAY CO.

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

POLETNO BLAGO

V zalogi so fina Rayon blaga za počitniško opravo. Poletja je le polovica pošlo—še vedno imate dovolj časa narediti si in se veseliti oprave za tople dni—iz te lepe zaloge Rayon blaga, ki je po posebni ceni, nalašč za varčne šivilje.

Palmreeze Rayon Prints

Nova tkanina, rayon pisano blago, ki se ne zgrbanči, ima velike in mahne vzorce z raznim barvnim ozadjem. Priljubljeno blago za obleke za vsakršno nošo.

Print Rayon Shantung

Lepi monotones, s vsakovrstnimi vzorci, na svetlem in temnem ozadju ... popularno blago za mode, nalašč za obleke, ko greste na počitnice.

Bermuda in Miami Prints

Dve različni športni tkanini po Mallinsonu—znano ime pri blagu. Natisnjeno z velikimi in majhnimi figurami, živimi obrobi za živahno nošo, po posebni ceni.

Mallinson's Print Sheers

Rayon sheers—hladno, prijetno blago z natisnjenimi vzorci na svetlem in temnem ozadju. Perfektno blago za obleke in bluže za nošo pozno v poletju.

THE MAY CO. ... BLAGO ... CETRTO NADSTROPJE

Posebno veliki za v kopalnico

HAMPERS

28x20x12 mere

4.95

Močno izdelani hamperji z pearloid vrhom; mera za veliko družino. Izberite si vašo v beli ali drugi popularni barvi.

THE MAY COMPANY ... HISNE POTREBSKINE ... PETO NADSTROPJE

MAGICOLOR

APC BARVA

Galona

2.98

Z oljnato bazo; za vsakovrstno rabo, ter se jo lahko umije in je trajna. Z enim pokritjem lahko prebarvate stenski papir, tile, cement, les, plaster, itd. Izbera barv.

HAVE YOU A SON OR DAUGHTER?

There's nothing you wouldn't do to give them the unequalled advantages life in a free America provides. Yet ... will you be able to give them these advantages when the time comes?

You will—if you start saving for it now. You won't—if you let the money you're making now

slip through your fingers. So start saving or increase your savings. Invest every cent you can in U. S. War Savings Bonds. Regularly! War Bonds are the best all-around investment the world has ever seen. They can't go down in price. Ten years from now, you get back \$4 for every \$3 you invest now.

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!

BUY MORE BONDS THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by

Enakopravnost

ONE OF THE GREATEST BLOOD-IRON TONICS YOU CAN BUY

To Help Build Up Red Blood To Give More Strength For Women Who Lack Precious Iron!

You women and girls who suffer from simple anemia or who lose so much during monthly periods that you feel tired, weak, "dragged out"—due to low blood-iron—Start at once—try Lydia Pinkham's Tablets. They're one of the greatest blood-iron tonics you can buy to help build up red blood to give more strength and energy and to promote a more refreshed and robust bloodstream for women who

lack precious blood iron. Taken as directed—Pinkham's Tablets are one of the very best and quickest home ways to get iron into the blood. Many medical authorities state the form of iron used in Pinkham's Tablets is far more readily absorbed into the blood—so is better for you than some other iron-forms. Just try Pinkham's Tablets faithfully for at least 30 days. Then see if you, too, don't remarkably benefit. Follow label directions.

Morda niste nikdar vedeli o tem malem opraviilu pa je zelo važno

Ta hišna gospodinja čisti spodnji prostor ledenice.

S tem, da ni prahu in nesnage v spodnjem delu, električna ledenica boljše obratuje, istočasno pa hrani na elektriki in tudi motor se ne obrabi.

Lahko vidite, da rabi ščetko, da osnaži "coile." Lahko se jih osnaži tudi z električnim ali ročnim čistilcem.

Da pridete do spodnjega prostora ledenice, naj vam jo kak moški odmakne od stene. Delo ne bo, vzelo dolgo ter bo pomagalo vaši električni ledenici, da vam bo varčevala na jedilih, času, delu, zdravju in denarju.

Drugi nasveti, kako je treba skrbeti za ledenico

1. Odstranite ivje večkrat. Naj ne bo ivje debelejšje kot ¼ palca.

2. Naj bo kabinet čist. Omijte ga zunaj z mlačno vodo in milnico. Znotraj pa s toplo vodo in pecivno sodo.

3. Ne prenapolnite. Ne denite vročih jedil vanjo. Ne de-
rajte notri jedil, ki ne potrebujejo zamrznevanja. Ne imejte
vrat odprtih dlje kot je potrebno.

4. Preglejte gasket pri vratih, kljuko in tečaje. Ako je gas-
ket suh in trd, ga nadomestite. Ako so ključavnica ali te-
čajji zrahljani, pritrdite jih. Prepričajte se, če je stik varno
den v outlet.

5. Namazite. Ako ima vaša ledenica odprt tip mehaniz-
ma, je potreba večkrat mazati, da bo tekla gladko in se ne
bo obrabila.

THE ELECTRICAL LEAGUE OF CLEVELAND

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

"Končno sta prilezla!" je dejal. "Dal sem vaju poklicati ob devetih, a zdaj je že skoraj enajst... Kako pa stojiš, ti vol?" je vprašal Vodičko, ki je stal udobno. "Šele kadar rečem ruht, smeš delati s haxnami, kar hočeš!"

"Pokorno javljam, gospod avditor," se je oglasil Švejk, "da ima revmo".

"Drži gobec," je rekel Ruller, "dokler te ne vprašam!" Iz kupa aktov je potegnil debel spis z napisom "Schwejk und Vodsichka".

"Nikar ne mislita, da se bosta pri divizijskem sodišču zaradi neumnega pretepa še nadalje valjala in se odtegovala fronti! Zaradi vaju sem moral telefonirati armadnemu sodišču, vidva tepca!" Vzdihiel je. "Ne pači se tako resno, Švejk! Na fronti te že mine veselje, ruvati se s honvedi", je nadaljeval. "Preiskava proti vama je ustavljena in vsak odide k svojemu oddelku, kjer bosta kaznovana pri raportu, potem pa odrineta z marškompanijo na fronto... Tu imata odpustni blanket in vedita se poslej spodobno... Odvedite ju na št. 2!"

"Pokorno javljam, gospod avditor," je rekel Švejk, "da si vzameva vaše besede k srcu in da se vam tisočkrat zahvaljujemo za vašo dobroto. Če bi bilo to v civilu, bi si dovolil reči, da ste zlat človek. In obenem vas morava oba tisočkrat protiti odpuščanja, da ste imeli z nama

toliko dela. Tega res nisva zaslužila."

"Tak le pojdite k vsem hudičem!" je zakričal avditor. "Ako bi se za vaju ne potegnil gospod obrst Schroeder, ne vem, kako bi to izteklo z vama."

Vodička se je čutil starega Vodičko šele na hodniku, ko sta šla s patrolo v pisarno št. 2. Ker pa so v pisarni vojaški pisarji že odšli po menažo, ju je moral vojak začasno odvesti še enkrat nazaj v ječo.

Ko sta povedala enoletnemu prostovoljcu, kako sta opravila, je vzkliknil Marek: "Torej maršbataljon, prijatelja! Nastopita cesto z veselo mislijo in lahkim, radostnim srcem! Z vzvišenimi čustvi nastopita pot v krajino, o katerih je pisal že stari Humboldt. Na vsem svetu nisem videl nič krasnejšega nego to bedasto Galicijo! Velike in odlične izkušnje, ki si jih je nabrala naša slavna armada na svojem umiku iz Galicije prvič, bodo našim vojnim pripravam gotovo dobro došel vodnik pri sestavljanju načrta za drugi naskok. Le zmerom naravnost za nosom v Rusijo, in z radostjo postrelita vse patrone v zrak!"

Preden sta po obedu odšla Švejk in Vodička v pisarno, je k njima pristopil nesrečni učitelj, ki je zložil pesem o ušeh, in rekel tajnostno: "Ne pozabita, kadar bosta na ruski strani, reči Rusom takoj: Zdravstvujte, ruskije bratja, mi bratja Čehi, mi njet Avstrijci!"

V pisarni je bilo odpravljeno vse jako naglo. Neki narednik je še z mastnimi ustni izročil Švejk in Vodički papirje, nato so odvedli vsakega zase k njegovemu oddelku. Ko se je Švejk poslovil od Vodičke, mu je še rekel: "Kadar bo vojske konec, pa me priidi obiskat. Najdeš me vsak večer ob pol šestih Pri kelihu."

"Seveda pridem," je odgovoril Vodička. "Ali je tam veselje?"

"Vsak dan se zgodi kaj veselja", je obetal Švejk. "In če bi bilo preveč tiho, pa že midva zaigrava."

Ločila sta se, in ko sta bila že mnogo korakov narazen, je zavpil stari saper Vodička za Švejkom: "Pa se torej res pobrigaj za zabavo, kadar pridem tja!" — Na kar je Švejk zaklical nazaj: "Le gotovo priidi, kadar bo konec te vojske!"

Potem sta se oddaljevala in čez nekaj se je začel za ogrom druge vrste barak Vodičkov glas: "Švejk, Švejk, kakšno pivo pa imajo Pri kelihu?"

In kot odmev se je oglasil Švejkov odgovor: "Velkopopovicko!"

"Jaz sem mislil, da smihovsko!" je kričal iz daljave saper Vodička.

"Tudi dekleta imajo tam!" se je drl Švejk.

"Torej po vojni, ob šestih zvečer!" je kričal Vodička.

"Priidi rajši ob pol sedmih, če

Najboljše hranjena armada na svetu

Na sliki vidimo ameriško vojaštvo v taborišču v Fort Sam Houston. Na levi kuhajo v velikem kotlu kavo, v sredi je pek, ki peče pecivo, na desni pa vojak pri obedu.

bi se kje zamudil!" je odgovoril Švejk.

Potem se je oglasil Vodička že iz velike daljave: "Ob šestih ne moreš priti?"

"No, pa pridem ob šestih," je slišal Vodička odgovor oddaljnjega se tovariša.

Tako se je razšel dobri vojak Švejk s starim saperjem Vodičko.

XX.

Iz Brucka nad Litvo k Šokalu.

Nadporočnik Lukaš je hodil razburjen po pisarni enajste marškompanije. Bila je temna luknja v baraki. Miza, dva stola, petrolejka in kavalet.

Pred njim je stal računski narednik Vanjek, ki je tu sestavljal seznam za izplačevanje žolda, vodil račune kuhinje za meso, bil finančni minister vse kompanije in ždel tu ves božji dan; tu je tudi spal.

Poleg vrat je stal debel pešec, bradat in brkat kakor Repostevec. To je bil Baloun, novi sluga nadporočnikov, v civilu mlinar od Češkega Krumlova. "Izbrali ste mi zares imenitnega pucfleka," je govoril Lukaš naredniku; "lepa hvala za to prijetno presenečenje. Prvi dan sem ga poslal po obed v oficirsko menažo, a on mi je polovico požrl."

"Razlil sem, prosim," je rekel debeli orjak.

"Dobro, razlil si. A razliti je mogoče le juho ali omako, ne pa pečenke. Saj si mi je prinesel samo tako velik kosček, da bi šel za noht. In kam si dal štrudl?"

"Jaz sem..."

"Ne taj! Požrl si ga!"

Nadporočnik Lukaš je izgovoril zadnje besede s tako resnobo in s tako strogim glasom, da je Baloun nehote stopil dva koraka nazaj.

"Informiral sem se v kuhinji, kaj smo danes imeli za obed. In bila je juha z jetrnimi cmoki. Kam si del cmoke? Izmešnil si jih po poti. Potem je bila govedina s kumarico. Kam si jo dal? Tudi požrl. Dva kosa pečenke. In prinesel si le pol kosa, ni res? Dva kosa štrudla! Kam si ju del? Nabasal si se ž njima, ti prasec mizerno, studno! Govori, kam si del štrudl? Da ti je padel v blato?"

— Dobro, pojd mi pokazat mesto, kjer leži v blatu! — Da je takoj pritekel neki pes, kakor da si ga poklical, popadel štrudl in ga odnesel. Ježiš Kriste, izklofutam te tako, da ti glava oteče kakor čeber! Ti svinja, ti, zdaj boš še tajil! Veš, kdo te je videl? Tu računski narednik Vanjek. Ta je prišel k meni in mi je povedal: 'Pokorno javljam, gospod obrlatnjant, da to vaše prase Baloun žre vaš obed. Gledal sem skozi okno, a on se baše kakor bi ne bil jedel ves teden'... Čujte, sie rechnungsfeldwebel, ali mi res niste mogli izbrati druge živine, kakor tega le falota?"

"Pokorno javljam, gospod obrlatnjant, da je bil Baloun videti iz vse naše marškompanije najbolj sposoben mož. Tasna neroda je, da si ne zapomni niti

enega gvergrifa, a dati mu puško v roko, bi se reklo, izživati nesrečo. Pri zadnjem streljanju s slepimi patroni bi bil kmalu izstrelil oko svojemu sosedu. Mislim sem torej, da bo sposoben vsaj za takšno službo."

"In da bo vselej požrl ves obed svojemu gospodu," je rekel nadporočnik. "Ali si res zmerom lačen?"

"Pokorno javljam, gospod obrlatnjant, da sem zmerom lačen. Kadar komu preostaje komis, ga kupim od njega za cigarete, a vse to mi je še premalo. Jaz sem že takšne nature. Vselej mislim, da sem že sit, a ni res. Takoj mi začne, kakor pred obedom, kruliti po želodcu. Pokorno javljam, da sem že prosil, da bi mogel dobiti po dve porčiji; bil sem zaradi tega v Budjovicah pri regimentsarctu, a on me je dal namesto dveh porcij tri dni na marod in mi je zapisal na dan lonček čiste juhe. 'Jaz te naučim kanalja, imeti glad,' mi je dejal. 'Ako prideš še enkrat k meni, odideš odtod kakor hmeljski kol.' Zato pokorno prosim, gospod obrlatnjant, naj mi dovolijo po dve porčiji. Ako ne bo mesa, pa bo vsaj prikuha, krompir, knedli, malo omake..."

vsega tega je na ostajanje..."

"Dobro, slišal sem vaše drznosti, Baloun," je odgovoril nadporočnik. "Sie, rechnungsfeldwebel, ali ste že čuli kdaj, da bi bil vojak po vrhu še tako predrzen, kakor ta človek? Požrl mi je obed, a zdaj še hoče, da se mu dovoli dvojna porčija. Baloun, čakaj; jaz ti napišem sredstvo za prebavo! Sie, rechnungsfeldwebel," se je obrnil na Vanjka, "odvedite ga h korporalu Weidenhoferju, naj ga na dvorišču pred kuhinjo priveže za dve uri, a tako visoko, da bo

ISČE SE kuharico, ki bi za dva tedna kuhala v kempu v Chagrin Falls, O. za skupino dečkov — Boy Scouts. Dobi prosto hrano in prebivališče ter \$10 tedenske plače. — Zglasite se danes popoldne pred 5. uro v St. Clair kopališču, 6250 St. Clair Ave., in vprašajte za Scout.

ISČE SE

kuharico, ki bi za dva tedna kuhala v kempu v Chagrin Falls, O. za skupino dečkov — Boy Scouts. Dobi prosto hrano in prebivališče ter \$10 tedenske plače. — Zglasite se danes popoldne pred 5. uro v St. Clair kopališču, 6250 St. Clair Ave., in vprašajte za Scout.

ALI JE TREBA VAŠO STREHO NANOVO POKRITI?

Naša trdka je poznana kot ena najboljših v tem oziru, in delo, ki ga izvajamo je prvostavno in zadovoljivo v vsakem oziru. POPRAVLJAMO FORNEZE IN VRŠIMO KLEPARSKA DELA. POKLICITE NAS, CE RABITE NOVO STREHO. DALI VAM BOMO PRORACUN BREZPLACNO

Universal Roofing Service

1515 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: CH. 8376-8377 — OB VEČERIH: ME. 4767

Spend Happy Days at CEDAR POINT on Lake Erie

June 26 through Labor Day

A VACATION here means increased ability to work for Victory! Finest Beach in the world. All sports and amusements. Famous radio bands nightly in Grand Ballroom. Be patriotic. Leave and return during the middle of the week. Every day means endless fun at Cedar Point.

On rail, bus and steamer routes, U. S. Route 6, Ohio 2. Ask Travel Bureau for folder, or write... CEDAR POINT-ON-LAKE ERIE, Sandusky, Ohio

HOTEL BREAKERS :: 1,000 ROOMS :: MODERATE RATES

Mali oglasi

RADIOS

Še imamo nekaj malih radio aparatov, namiznih modelov, in tudi kombinacijske, na katere lahko igrate gramofonske plošče.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave.

JOHN SUSNIK

MI TAKOJ PLACAMO

za vaš MUZIKALICNI INSTRUMENT

Ne glede na stanje in starost

WODICKA'S

INSTRUMENT EXCHANGE

644 Prospect MA. 0731

Reliance Electric and Engineering Co.

je otvorilo podružnico

urada za uposlitev

na

6413 St. Clair Ave.

v Slov. nar. domu.

Potrebuje se moške in ženske vojne delavce.

Pomenite se zastopnikom

Reliance trdke,

MR. G. W. LYNCH,

med 8. uro zjutraj in poldne

MONARCH ALUMINUM MFG. CO.

sedaj vrši nujno vojno produkcijsko delo, ter ima na razpolago več del za

NEDRŽAVLJANE

kot

LIVARJE

in učence za livarska dela

(Naučite se dobre stroke po visoki plači)

Plača na uro; od komada, in "overtime." — Stalno delo.

Izvrstna prilika za nenavadno dober dohodek za delavce, ki se sedaj nahajajo v ne-nujnem delu.

Monarch Aluminum Mfg. Co.

W. 93rd & DETROIT

Strojni operatorji

tudi

učenci

za

DRILL PRESS

SCREW MACHINES

POTTER JOHNSTON

LOW SWING LATHE

ARC WELDERS.

PUNCH PRESS OPERATORJI

TEZAKI

Visoka plača na uro

The Cleveland Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

TOVARNIŠKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime" Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, morate predložiti izjavo, da lahko sprejmete drugo delo.

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

Išče se

žensko ali dekle, ki bi pomagala z hišnim delom ob ponedeljkah celi dan in v soboto celi dan ali par ur. — Dobra plača. — Pokličite KEnmore 3492.

Dekleta in žene!

Ali veste, da si boste prihranili precej denarja, če si naročite fini FUR COAT ali STERLING suknjo iz čisto volnena blaga naravnost iz tovarne.

Sedaj na Will Call?

Ne odlašajte, samo pokličite nas, da vas peljem v tovarno, na nujno odgovornost, če kupite ali ne!

Vam se priporočam

Benno B. Leustig

1034 Addison Road

ENDicott 3426

SOUND SYSTEM

INDOOR OR OUTDOOR

Posebni popust za društva

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — HEND. 3028

Mirna družina

s 3 osebami, išče stanovanje 4 ali 5 sobami. — Kdor ima oddati, naj pokliče MU. 1719 ali pa sporoči na 600 E. 117 St. vrata št. 6, M. W.

ŽENSKES

MOŠKI

za

važno industrijo

Splōšna tovarniška dela

Šiht se menjajo; nič ob nedeljah.

Plača od ure

Arcrods Corp.

4437 E. 49 MI-8790

Južno od Harvard Ave.

Zglasite v delovnik

10. dop. do 5. pop.

ALI STE PREKO 50.

MOŠKI — ŽENSKES

Vi lahko delate v

HOTEL STATLER

v pekarni, perilnici, kuhinji, restoraciji, pri snajenju ali oskrbovanju.

SPREJME SE NEDRŽAVLJANE

Prijetna snažna okoliščina in soba za počitek. Tedenska plača, prosta varovalnica, počitnice s plačo.

Zglasite se v sobi 335 E. 12th in Euclid

HOTEL STATLER

9-5 dnevno 9-1 ob sobotah

Išče se žensko

za splošna hišna dela, po 8 ur na dan. Zglasite se na 923 Ida Ave., zgoraj, med Ansel Rd. in E. 79 St.

Oskrbnik

ki se zastopi na sistem za greje (heating system), dobi dobro delo. Plača \$40 tedensko. Zglasite se po 6. uri zvečer v YALE THEATRE, 8105 St. Clair Ave.

OGLAŠAJTE V

"ENAKOPRAVNOST"

V blag spomin

ob prvi obletnici, kar je umrl naš ljubljani, nepozabni sin in dragi brat

ERNEST JAKOMIN

Umrl je dne 29. julija, 1942 leta.

Eno leto je že minilo, odkar si nas zapustil, dragi sin in brat.

Črna zemlja Te pokriva, a ran izbrisal ni še čas. Počivaj v miru nepozabni, Naj Ti sveti večna luč!

Žalujoči,

Oče in mati, bratje in sestra.

V Euclid, Ohio, dne 29. julija, 1943.

BANKA VES DAN ODPRTA

Slovenska

The North American banka

nadalje naznanja, da bo

VSAK PETEK ODPRTA VES DAN,

to je dopoldan od 9.30 ure, do zvečer do 8. ure.

To daje lepo priliko vsem, da se zglasijo v teh urah v banki za v katerokoli zadevi: Posojila, vloge ali prepisovanja.

Zapomnite to: VSAK PETEK VES DAN.